

Sygn. akt III U 486/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2020r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 listopada 2020r. w Suwałkach

sprawy **P. K.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o emeryturę rolniczą

w związku z odwołaniem P. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 18 marca 2020 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje P. K. prawo do emerytury rolniczej od dnia 20 lutego 2020r.

Sygn. akt III U 486/20

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 20.02.2020r. odmówił P. K. prawa do przyznania emerytury rolniczej

Wskazał, iż zgodnie z art.19 ust. 1 ustawy z dnia z 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. D.U. z 2019r. poz. 299 ze zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny 65 lat w przypadku mężczyzny,
- podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art.20.

Zgodnie zaś z art. 20 ust. 1 i 3 ustawy, dla osób urodzonych po dniu 31.12.1948 do okresów ubezpieczenia wymaganych ustawą nie zalicza się okresów od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi. W związku z powyższym przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej nie uwzględniono okresu zatrudnienia poza gospodarstwem rolnym.

Udokumentowany zaś przez P. K. okres podlegania rolniczemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu wyniósł 24 lata 9 miesięcy 8 dni.

W odwołaniu od tej decyzji P. K. domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury rolniczej.

Wskazał, że organ rentowy błędnie zastosował powołane przepisy ponieważ od dnia 08.08.1991r. kiedy nabył gospodarstwo rolne rodziców opłacał składki KRUS, zaś fakt podlegania w niektórych czasookresach podwójnemu ubezpieczeniu (rolniczemu i pracowniczemu) nie zakazuje zaliczenia okresu ubezpieczenia do emerytury rolniczej, zgodnie z tezą wyroku Sądu Apelacyjnego Białostok w sprawie III AUa 1941/13. Podniósł też, że w okresie od dnia 19.02.1975r. do 28.02.1975r. (po odbyciu służby wojskowej) powrócił na gospodarstwo rolne rodziców i tam pracował, podlegając ubezpieczeniu rolniczemu. Natomiast od 08.08.1991r. kiedy stał się właścicielem gospodarstwa rolnego, podlegał ubezpieczeniu w KRUS i opłacał składki z tego tytułu, dlatego dostał dodatek do emerytury przyznanej przez ZUS w 2012r. Gospodarstwo nabył na mocy aktu notarialnego umowy darowizny z dnia 08.08.1991r. i jest ono położone w miejscowości (...), gmina S., o pow. 16 ha 9600 m². W 2010r. odsprzedał część gruntów, zaś sobie pozostawił 2,46 ha, które nadal uprawia i od których stale opłaca należności podatkowe. Okoliczność ta również nie została uwzględniona przez Kasę.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., jak wynika z pisma z dnia 05.03.2020r., przy naliczeniu emerytury uwzględnił mu okresy:

od 28.04.1973 do 18.02.1975 (wojsko),

-od 01.09.1975 do 22.03.1993,

-od 17.12.1992 do 16.01.1993.

Ponadto Zakład poinformował go, że po 01.01.1999r. nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu. Na tej podstawie decyzją z dnia 22.08.2012r. Zakład przyznał mu emeryturę.

Jak wynika z kolei z pisma KRUS PT A. z dnia 08.04.2020r. organ ten przy rozstrzygnięciu o emeryturze rolniczej uwzględnił okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników:

-od 20.06.1968 do 27.04.1973,

-od 01.03.1975 do 31.08.1975r.,

- od 23.03.1993r. do 22.08.2012r.

Twierdził, że w przedmiotowym stanie faktycznym istotnym jest fakt, że od daty nabycia gospodarstwa rolnego rodziców, tj. 08.08.1991r., opłacał należności związane z gospodarowaniem i posiadaniem gruntów rolnych. Sam fakt, iż w tym samym czasie podlegał ubezpieczeniu pracowniczemu nie przesądza jednak, ani nie wyklucza tego, że w tych samych okresach mógł również podlegać ubezpieczeniu rolniczemu. W stanie prawnym obowiązującym do 31.12.1988 r. istniał obowiązek ubezpieczenia zarówno z tytułu podlegania ubezpieczeniu pracowniczemu, jak i z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego. W świetle zaś art. 75 ust. 1 pkt 1 ustawa z dnia 27.10.1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz. U. Nr 32, poz. 140) rolnikiem była osoba, która była właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej 0,5 ha gruntów rolnych i leśnych, która nie była objęta ubezpieczeniem społecznym na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin. Jeżeli zatem ktoś był rolnikiem w rozumieniu art. 75 ust. 1 ustawy to podlegał ubezpieczeniu rolniczemu niezależnie od tego czy miał także pracowniczy tytuł do ubezpieczenia czy nie. Artykuł 69 ustawy nakładał na takiego rolnika obowiązek opłacania składek na fundusz emerytalny rolników, począwszy od dnia 1.07.1977r. Obowiązek podlegania podwójnemu ubezpieczeniu przez rolnika, który był jednocześnie pracownikiem zachowała także następną ustawą z dnia 14.12.1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin. Powyższe przypomnienie regulacji dotyczących zbiegu

ubezpieczenia pracowniczego z rolniczym w miarodajnym dla rozstrzygnięcia sprawy okresie prowadzi do wniosku, iż co do zasady stan prawny w tym okresie nie tylko pozwalał, ale nakazywał podleganie obu ubezpieczeniom przez pracownika, który jednocześnie spełniał przesłanki podlegania ubezpieczeniu rolniczemu.

Owszem organ wskazuje, że w stosunku do niego jako urodzonego dnia (...) zastosowanie znajduje art. 20 ust. 3 ustawy, który stanowi, że osobom urodzonym po dniu 31.12.1948 r. nie można doliczyć okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi. Oznacza to, że jednocześnie do stażu ubezpieczeniowego w systemie rolniczym, osobom urodzonym po dniu 31.12.1948 r. nie można zaliczyć okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi, tj. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z powyższych przepisów nie wynika jednak zakaz zaliczania okresów podlegania ubezpieczeniu rolniczemu, nawet jeżeli okres taki pokrywał się okresem podlegania ubezpieczeniu z tytułu stosunku pracy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku dopuszczalna prawnie jest taka sytuacja, w której ten sam okres na skutek podwójnego ubezpieczenia tj. w ZUS i KRUS będzie mógł być podwójnie liczony. Skoro bowiem ubezpieczenie w ZUS i KRUS są niezależnymi od siebie ubezpieczeniami, to należy wyprowadzić wniosek, że skoro ZUS uwzględnił do ustalenia uprawnień określony okres, w którym wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu w ZUS, to ten sam okres może być uwzględniony do ustalenia uprawnień do emerytury w KRUS, jeśli jest jednocześnie także okresem ubezpieczenia, tym razem w KRUS (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16.07.2014 r., III AUa 1941/13). Teza wyroku, która pozostaje nadal aktualna brzmi: nie ma przeszkód, aby w przypadku wykazania podlegania w tym samym okresie ubezpieczeniu rolniczemu także ubezpieczeniu pracowniczemu, zaliczyć okres ubezpieczenia rolniczego do emerytury rolniczej. Dlatego czas od 08.08.1991r. do 22.03.1993r. winien być również jemu zaliczony do obliczania okresu podlegania ubezpieczeniu rolniczemu, a w konsekwencji uwzględniony przy wydawaniu decyzji dotyczącej przyznania emerytury rolniczej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji i dodatkowo wskazał, iż zgodnie z art. 20 ust. 1 i 3 tej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników

1. Do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

3. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31.12.1948r.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy oraz fakt, że wnioskodawca urodzony jest w dniu 20.06.1952 r., przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględniono następujące okresy podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu:

- 20.06.1968r. - 24-04.1973r. - praca w gospodarstwie rolnym rodziców

- 01.03.1975r. - 31.08.1975r. - praca w gospodarstwie rolnym rodziców

-23.03.1993r. - 22.08.2012r. - okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy jako właściciel gospodarstwa rolnego.

Nie uwzględniono natomiast okresu od 28.04.1973r. do 28.02.1975 r. - zasadnicza służba wojskowa, gdyż okres ten dla osób urodzonych po 31.12.1948 r. może być zaliczony tylko do świadczenia przyznanego zgodnie z przepisami emerytalnymi (ZUS)

Odnosnie zaś zarzutu zawartego w odwołaniu, że nie uwzględnił okresu od 08.08.1991r. do 22.03.1993r. - na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16.07.2014r. sygn. akt III AUa 1941/13 to podniósł,

że wyrok ten dotyczy okresów podlegania podwójnemu ubezpieczeniu tylko do dnia 31.12.1988r. Zacytował z uzasadnienie tegoż wyroku: „W stanie prawnym obowiązującym do 31.12.1988r. istniał obowiązek ubezpieczenia zarówno z tytułu podlegania ubezpieczeniu pracowniczemu, jak i z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego. W świetle art. 75 ust.1 pkt 1 ustawa z dnia 27.10.1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz. U. Nr 32, poz. 140) rolnikiem była osoba, która była właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej 0,5 ha gruntów rolnych i leśnych, która nie była objęta ubezpieczeniem społecznym na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin. Jeżeli zatem ktoś był rolnikiem w rozumieniu art. 75 ust. 1 ustawy to podlegał ubezpieczeniu rolniczemu niezależnie od tego czy miał także pracowniczy tytuł do ubezpieczenia czy nie. Artykuł 69 ustawy nakładał na takiego rolnika obowiązek opłacania składek na fundusz emerytalny rolników, poczynawszy od dnia 1.07.1977 r. Obowiązek podlegania podwójnemu ubezpieczeniu przez rolnika, który był jednocześnie pracownikiem zachowała także następną ustawą z dnia 14.12.1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, jednakże do końca roku 1988 r. Z dniem 1 stycznia 1989 r. w ustawie tej w art. 3 ust 2 pkt 1 obowiązek podwójnego ubezpieczenia wyłączono w stosunku do rolników będących pracownikami zatrudnionymi w wymiarze czasu pracy nie niższym, niż połowa wymiaru obowiązującego w danym zawodzie albo objętych innymi przepisami o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym. Powyższe przypomnienie regulacji dotyczących zbiegu ubezpieczenia pracowniczego z rolniczym w miarodajnym dla rozstrzygnięcia sprawy okresie prowadzi do wniosku, iż co do zasady stan prawny w tym okresie nie tylko pozwalał, ale nakazywał podleganie obu ubezpieczeniom przez pracownika, który jednocześnie spełniał przesłanki podlegania ubezpieczeniu rolniczemu.”.

Odwołujący się nabył gospodarstwo rolne od swoich rodziców na podstawie umowy darowizny z dnia 08.08.1991r. W okresie tym podległ ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu pracy w (...) w S., gdzie pracował do dnia 22.03.1993r. Po ustaniu stosunku pracy od dnia 23.03.1993r. został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy. Ubezpieczeniu temu podlegała do dnia 22.08.2012r., gdyż w tym dniu nabył prawo do emerytury z ZUS na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc pod uwagę powyższe przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej brak jest więc podstaw do doliczenia do okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników okresu podwójnego ubezpieczenia w okresie od 08.08.1991r. do 22.03.1993r., który to okres został doliczony do emerytury z ZUS.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustali i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione.

W sprawie niespornym było, że odwołujący się ur. (...) po ukończeniu (...). 16 lat życia do 24.04.1973r. pracował na gospodarstwie rolnym rodziców. Następnie od dnia 28.04.1973r. do 28.02.1975r. (ZUS mylnie przyjął do 18.02.1975r.) pełnił służbę wojskową, po której powrócił do domu i nadal pracował na gospodarstwie rolnym rodziców. Z dniem zaś 01.09.1975r. zatrudnił się w (...) w S., gdzie pracował do dnia 22.03.1993r. W międzyczasie natomiast na mocy aktu darowizny z dnia 08.08.1991r. otrzymał od rodziców własność ich gospodarstwa rolnego we wsi (...)o pow. 16,900ha, na którym pracował od dziecka, i w związku z którym po zakończeniu pracy w (...) w S. został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy z dniem 23.03.1993r. do dnia 22.08.2012r.

W sprawie niespornym winno być również, że odwołujący się cały czas mieszkał i pracował na gospodarstwie rolnym rodziców, a później swoim własnym. Tak bowiem jednoznacznie wskazuje zebrany w sprawie materiał dowody w postaci dokumentacji związanej z darowizną gospodarstwa rolnego rodziców dla odwołującego się, jego wyjaśnień złożonych w sprawie i zeznań J. P.. Wyjaśnienia odwołującego się i zeznania świadka w sposób niebudzący wątpliwości wskazują, że odwołujący się nie miał z rodzeństwa braci, a jedynie siostry i jako syn musiał nie tylko pomagać rodzicom w pracy w gospodarstwie rolnym, ale i tym gospodarstwem zająć się. Jego więc praca na gospodarstwie rolnym musiała być dość istotna, zwłaszcza w okresie letnim, a tym bardziej przy pracach sezonowych. Świadek potwierdził wyjaśnienia odwołującego się, że każdy wolny czas, co dotyczyło szczególnie urlopów, poświęcał pracy na

gospodarstwie rolnym, na którym ostatecznie pozostał na stałe. Wszystkie jego siostry, które w przeciwieństwie do niego kontynuowały naukę, po jej zakończeniu opuściły gospodarstwo rolne.

W sprawie Sąd też przyjął, że odwołujący się składki na ubezpieczenie społeczne rolników uiszczał za okres od 23.03.1993r. Brak jest bowiem dowodów na to, aby to uczynił od 08.08.1991r. Dokumentacja Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego tego nie wykazuje.

Wskazać też w sprawie należy, że odwołującemu się decyzją z dnia 22.08.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał emeryturę kapitałową obliczoną zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dalej zwaną ustawą o FUS, przy ustaleniu wysokości której uwzględniono część składkową świadczenia rolnego za okresy pracy w gospodarstwie rolnym w wysokości 19,47% (czyli 19 lat i prawie 5 miesięcy). Decyzją tą obliczono odwołującemu się emeryturę zgodnie z art. 53 ustawy o FUS (czyli z okresów składkowych) oraz art. 183 ustawy o FUS (złożoną z obu podstaw). W związku jednak z tym, że wysokość emerytury obliczona zgodnie z art. 26 ustawy o FUS była wyższa niż wysokość emerytury obliczona zgodnie z art. 183 ustawy o FUS, a tym bardziej obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy o FUS, Zakład przyjął wypłatę świadczenia w wysokości obliczonej zgodnie z art. 26 ustawy o FUS.

Mając więc na uwadze powyższy stan rzeczy stwierdzić należy, że odwołujący się ma również prawo do emerytury rolniczej.

Wskazać mianowicie należy, że w przypadku odwołującego się można przyjąć do rolniczego stażu ubezpieczeniowego okres jego pracy na gospodarstwie rolnym rodziców jeszcze od 01.09.1975r. , aż do 31.12.1982r. Taki wniosek wynika z wyroku Sadu Najwyższego z dnia 12.12.2019r. I UK 314/18, w którym wskazał on, że art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jest samodzielną normą prawną, określającą wyodrębniony okres pracy w gospodarstwie rolnym osoby zdolnej ze względu na wiek do rzeczywistego wykonywania stałej i niezbędnej pracy w gospodarstwie rolnym, która w rozumieniu tego przepisu nie jest uwarunkowana dodatkowymi wymaganiami, jakim powinna odpowiadać praca domownika w gospodarstwie rolnym w aspekcie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o FUS. W konsekwencji SN przyjął, że w sporze o zaliczenie do rolniczego stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 stycznia 1983 r. (art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników) nie jest właściwe ani przydatne ocenianie statusu domownika rolnika oraz śledzenie zmian, którym status ten podlegał w kolejnych rolniczych ustawach ubezpieczeniowych w związku z podleganiem podwójnemu ubezpieczeniu. W tym samym wyroku SN podkreślił również, iż zakaz podwójnego uwzględniania okresów ubezpieczenia dotyczy jedynie tych okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, a więc okresów prawo to kształtujących. Zastrzeżenie jest wyraźne, a więc według reguł ustalania świadczeń z ubezpieczeń społecznych chodzi o okres ubezpieczenia, który ma wpływ na prawo do świadczeń, a nie na ich wysokość.

Cały więc okres od 01.03.1975r. do 31.12.1982r. może być odwołującemu zaliczony jako okres podlegający uwzględnieniu do emerytury rolniczej, o którym mowa w art. 20 ust. pkt 1 lub 2 ustawy rolniczej - jeżeli spełnione zostały przesłanki tych regulacji. Poza sporem zaś w sprawie było, iż odwołujący pracując w (...) w S. i mieszkając na gospodarstwie rolnym rodziców, które potem przejął, pracował równolegle na tym gospodarstwie rolnym w natężeniu uzasadniającym uznanie tej pracy za okres ubezpieczenia rolniczego, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy. Praca odwołującego się nie tyle nawet miała charakter pomocy w pracy na gospodarstwie rolnym rodziców, co była zbliżona do współprowadzenia tego gospodarstwa, które ostatecznie zresztą odwołujący przejął. Z wiarygodnych zeznań świadka i samego odwołującego wynika, iż gospodarstwo to miało około 17 ha, hodowano relatywnie znaczną na owe czasy ilość inwentarza (ok 6-8 krów, kilkanaście świń, drób) i było usprzętowane w podstawowe narzędzia rolnicze. Przed pracą w (...) w S. i po tej pracy zawsze dokonywał niezbędnych prac na gospodarstwie rolnym. Nie może więc w sprawie być wątpliwości, że cały okres pracy odwołujący się od 01.03.1975r. do 31.12.1982r. jest okresem jego pracy na gospodarstwie rolnym, podlegającym zakwalifikowaniu jako okres pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r. (art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy). Zaliczenie tego całego okresu pracy na gospodarstwie rolnym , a nie tylko okresu od 01.03.1975r. do 31.08.1975r., nie stoi na przeszkodzie fakt podlegania w tym okresie przez odwołującego się ubezpieczeniu powszechnemu z tytułu stosunku pracy w

(...). Nie zalicza się wszakże odwołującemu się okresu podlegania temu ubezpieczeniu powszechnemu, lecz zalicza autonomiczny okres pracy na gospodarstwie rolnym - świadczonej w tym samym czasie - podlegający uwzględnieniu do emerytury rolniczej zgodnie z wspomnianym art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Dokonując takich ustaleń Sąd Okręgowy miał na uwadze wskazania w tym zakresie Sadu Apelacyjnego w Białymstoku w wyroku z dnia 23.06.2020r. III AUA 71/20. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku tym podkreślił aspekty zjawiska dwuzawodów we wcześniejszych okresach czasu, potocznie nazywanych „chłoporobotnikami”. Analizując regulacje czasowe i orzecznictwo sądowe, wskazał, że dostrzec należy, iż w orzecznictwie przyjmowano, że okresy pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 lipca 1977 r. były zaliczane także wtedy, gdy rolnik był równocześnie zatrudniony i z tytułu tego zatrudnienia uzyskał prawo do emerytury (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 1990 r., III UZP 8/90, OSNC 1991 nr 2-3, poz. 19). W art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych z dnia 14 grudnia 1982 r. nie był wyłączony zbieg ubezpieczeń społecznych i nie wymagano, by praca w gospodarstwie rolnym stanowiła jedynie zajęcie. Dopiero od 1 stycznia 1983 r., po tym jak wyraźnie zaznaczyło się rozdzielenie systemów ubezpieczenia pracowniczego i rolniczego, zastrzeżono w definicji domownika - jako warunek ubezpieczenia - niepodleganie obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie innych przepisów (art. 2 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych). Także w art. 6 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie wyłączono zaliczania okresów z powodu podwójnego ubezpieczenia, lecz w art. 20 ust. 2 tej ustawy postanowiono, że okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów, Analogicznie postanowiono w art. 131 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, dodanym przez art. 93 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a następnie w art. 10 ustawy o emeryturach i rentach. W orzecznictwie utrwalono z kolei pogląd, że dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2013 r., III BU 2/12, niepublikowane i wyrok z dnia 8 maja 2007 r., II UK 164/06, OSNP 2008 nr 11-12, poz. 172, uzasadnienie cytowanego wyżej wyroku z 12 grudnia 2019 r. I UK 314/18). Tak należy też roznieć zakaz podwójnego zaliczania okresów z art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a zatem, że zakaz podwójnego uwzględniania okresów ubezpieczenia dotyczy jedynie tych okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, a więc okresów prawo kształtujących (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III UK 78/12, niepublikowane). Zastrzeżenie jest wyraźne, a więc według reguł ustalania świadczeń z ubezpieczeń społecznych chodzi o okres ubezpieczenia, który ma wpływ na prawo do świadczeń, a nie na ich wysokość. Z perspektywy okresu funkcjonowania art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zresztą w wersji niezmienionej od dnia 1 stycznia 1991 r., oznacza to, że ustawodawca odwoływał się do otoczenia prawnego, w którym obowiązywała ustawa z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, w której przewidziane w art. 26 tej ustawy; prawo do emerytury, uzależnione było od osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz od wykazania okresu zatrudnienia wynoszącego łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Artykuł 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie nawiązuje zatem w żaden sposób do warunków emerytalnych ustalonych obecnie w art. 24 ustawy o emeryturach i rentach dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które nabywają prawa emerytalne bez względu na okres zatrudnienia, a tylko po ukończeniu wieku emerytalnego. W konsekwencji, jeżeli rolnik dysponuje okresem, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2, to okres taki podlega uwzględnieniu (do 31 grudnia 1982 r.) nawet gdyby, w tym czasie dodatkowo rolnik pracował poza rolnictwem.

Doliczany więc odwołującemu się okres od 01.09.1975r. do 31.12.1982r. po zsumowaniu z okresem niespornym powoduje wystarczający okres stażu do nabycia prawa do emerytury rolniczej. Wszak odwołującemu się brakowało 2 miesiące i 22 dni stażu.

Stwierdzić też należy, że dowodzący się nabyłby prawo do emerytury rolniczej i w sytuacji gdyby właściwe doliczyć mu staż ubezpieczeniowy w związku z objęciem obowiązkowym ubezpieczeniem rolnym. Otóż, należy mieć na względzie,

że w dacie kiedy odwołujący się został objęty tym ubezpieczeniem treść art. 21a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nakazywała, przy ustaleniu okresu podlegania ubezpieczeniu, zaliczenie całego kwartału, w którym powstało ubezpieczenie. W związku z tym należy odwołującemu się zaliczyć cały kwartał czyli od 01.01.1993r. , a nie od 23.03.1993r. Po doliczeniu okresu od 01.01.1993r. do 22.03.1993r. staż do nabycia prawa do emerytury rolniczej wyniesie 25 lat.

Mając zatem to wszystko na względzie Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał P. K. prawo do emerytury rolniczej od 20.02.2020r., czyli od daty wniosku o tą emeryturę.

PW/mt